

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

19. juuli 2012*

Teine ja kuues käibemaksudirektiiv — Sisendkäibemaks — Enammakstud maksu tagastamine —
Intressi maksmine — Üksikasjalikud eeskirjad

Kohtuasjas C-591/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel High Court of Justice (England & Wales), Chancery Divisioni (Ühendkuningriik) 25. novembri 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. detsembril 2010, menetluses

Littlewoods Retail Ltd jt

versus

Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot ja A. Prechal, kohtunikud R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet (ettekandja) ja D. Šváby ja M. Berger,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 22. novembri 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Littlewoods Retail Ltd jt, esindajad: D. Anderson, L. Rabinowitz, QC, ja *barrister* S. Elliott,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: C. Murrell, keda abistas D. Wyatt, QC,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze, K. Petersen ja J. Möller,
- Prantsuse valitsus, esindajad: G. De Bergues ja N. Rouam,
- Küprose valitsus, esindajad: K. Lykourgos ja E. Symeonidou,
- Madalmaade valitsus, esindaja: C. Wissels,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

— Soome valitsus, esindaja: H. Leppo,

— Euroopa Komisjon, esindajad: R. Lyal ja C. Soulay,

olles 12. jaanuari 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada liidu õigusnorme, mis käsitlevad maksukohustuslasele enamakstud käibemaksu tõttu tekkinud rahalise kahju hüvitamist.
- 2 Taotlus on esitatud Littlewoods'i kontserni kuuluvate äriühingute (edaspidi „Littlewoods”) ja Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs'i (edaspidi „Commissioners”) vahelises kohtuvaidluses seoses Littlewoods'ile enamakstud käibemaksu tõttu tekkinud rahalise kahju hüvitamise korraga.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Nõukogu 11. aprilli 1967. aasta teise direktiivi 67/228/EMÜ käibemakse käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühise käibemaksusüsteemi struktuur ja kohaldamiskord (EÜT 1967, 71, lk 1303) artikkel 8 ja A lisa punkt 13 määratlevad käibemaksu maksubaasi eeskätt kauba tarnimisel ja teenuste osutamisel.
- 4 Nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 23, edaspidi „kuues direktiiv”) artikli 11 C osa lõige 1 sätestab:

„1. Tühistamise, taganemise, ülesütlemise või osalise või täieliku mittetasumise korral või juhul, kui hinda alandatakse pärast tarne toimumist, vähendatakse maksustatavat väärtust sellele vastavalt ning liikmesriikide poolt kindlaksmääratud tingimustel.

Täieliku või osalise mittetasumise korral võivad liikmesriigid nimetatud reeglist siiski erandi teha.”

Ühendkuningriigi õigus

- 5 Value Added Tax Act 1994 (1994. aasta käibemaksuseadus; edaspidi „VATA 1994”) sisaldab õigusnorme, mis käsitlevad käibemaksu maksmise haldamist, määramist ja sissenõudmist ning kaebuste esitamist käibemaksuvaidlusi lahendavale erikohtule. See seadus lubab Commissionersil maksukohustuslase poolt tasumisele kuuluvat, kuid tasumata jäetud käibemaksu sisse nõuda ja viimastel makstud, kuid tasumisele mittekuulunud käibemaksu summasid tagasi saada. Selles seaduses on ka sätted, mis käsitlevad maksukohustuslase poolt Commissionersile ja viimase poolt maksukohustuslasele võlgu olevatelt summadel intressi tasumist.

- 6 VATA 1994 § 80 sätestab:

„Nõutavast enam deklareeritud või enamakstud käibemaksu hüvitamine või tagastamine

1. Kui maksukohustuslane

- a) on ettenähtud maksustamisperioodil (sõltumata selle perioodi lõppemise kuupäevast) deklareerinud Commissionersile käibemaksu, ja
- b) on seetõttu tasunud tasumisele kuuluva käibemaksuna summa, mis ei kuulu käibemaksuna tasumisele,

on Commissioners kohustatud nimetatud isikule selle summa hüvitama.

[...]

1B. Kui isik on ettenähtud maksustamisperioodil (sõltumata selle perioodi lõppemise kuupäevast) maksnud Commissionersile käibemaksuna summa, mida tal ei tulnud viimasele tasuda, muul viisil kui:

- a) summana, mis ei ole tasumisele kuuluv käibemaks ja mida tasumisele kuuluva käibemaksuna tasuti, [...]

[...]

on Commissioners kohustatud nimetatud isikule selle summa tagasi maksma.

2. Commissioners on käesoleva paragrahvi alusel kohustatud hüvitama või tagastama maksu üksnes sellekohase taotluse esitamisel.

2A. Kui

- a) käesoleva paragrahvi lõike 1 või 1A alusel esitatud nõude kohaselt tuleb isikule tasutud summa hüvitada, ja
- b) pärast tasutud summa hüvitamist käesoleva seaduse alusel jääb osa sellest summast või kogu summa hüvitamata,

on Commissioners kohustatud isikule maksma (või tagastama) kogu talle hüvitamata jäänud summa.

[...]

7. Muul kui käesolevas paragrahvis sätestatud juhul ei ole Commissioners kohustatud hüvitama ega tagastama talle deklareeritud või tasutud käibemaksu, mis ei kuulunud käibemaksuna tasumisele.”

- 7 Kui VATA 1994 § 80 alusel esitatud tagasimaksmise nõue rahuldatakse, võib maksukohustuslane nõuda ka enamakstud käibemaksusummalt intressi, mis arvutatakse VATA 1994 § 78 alusel. See paragrahv sätestab järgmist:

„Intress ametiasutuse poolt tehtud vea korral

1. Kui isik on Commissionersi vea tõttu

- a) deklareerinud Commissionersile tasumisele kuuluva käibemaksuna teatud summa, mida ta ei tule tasuda, ja selle tulemusel on Commissioners kohustatud talle § 80 lõike 2A alusel teatud summa maksma (või tagastama), või

- b) jätnud § 25 alusel taotlemata summa, mille hüvitamisele tal on õigus ja mille Commissioners on seetõttu kohustatud talle maksma, või
 - c) (muul juhul kui eespool punktides a ja b nimetatud olukorras) maksnud Commissionersile käibemaksuna summa, mida ei tulnud käibemaksuna tasuda ja seetõttu on Commissioners kohustatud talle selle summa tagastama, või
 - d) saanud Commissionersi poolt talle maksmisele kuuluvad käibemaksusummad viivitusega,
- siis on Commissioners kohustatud, üksnes juhul kui intress kuulub tasumisele käesoleva paragrahvi alusel ja selles paragrahvis sätestatud ulatuses, maksma sellele isikule taotletava ajavahemiku osas kõnealuselt summalt intressi vastavalt käesoleva paragrahvi järgmistele sätetele.

[...]

- 3. Käesolevas paragrahvis sätestatud intress tuleb tasuda 1996. aasta rahandusseaduse (Finance Act 1996) §-s 197 sätestatud määras [...].
- 8 VATA 1994 § 78 kohaselt tasumisele kuuluv intress arvutatakse 1996. aasta rahandusseaduse § 197 ja 1998. aasta lennureisijatele kehtestatavate tasude ja muude kaudsete maksude (intressi) määruse (Air Passenger Duty and Other Indirect Taxes (Interest Rate) Regulations 1998) alusel. Nende sätete alusel on intressimäärad § 78 tähenduses alates 1998. aastast kehtestatud kuue kliiringpanga keskmise laenuintressi baasmäära alusel, mida nimetatakse „viitemääraks”. Ajavahemikus 1973–1998 kehtinud intressimäärad on välja toodud selle määruse tabelis 7. VATA 1994 § 78 alusel on kehtiv intressimäär viitemäär miinus 1%. See § 78 määratleb „asjassepuutuva ajavahemiku”, mille eest intress tasumisele kuulub. Põhikohtuasjas algab see ajavahemik kuupäevast, mil Commissionersile laekus enamakstud käibemaks ja lõpeb kuupäeval, mil Commissioners tegi korralduse selle summa väljamaksmiseks, mida intressiga maksustatakse.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt esitatud teabe kohaselt on kõik hagejad, välja arvatud emattevõtja Littlewoods Limited, alates Ühendkuningriigis käibemaksu kasutusele võtmisest 1973. aastal tegutsenud kataloogipõhise postimüügi alal. Selle tegevuse käigus jagasid need äriühingud „müügiagentideks” nimetatud isikute võrgustiku kaudu katalooge ja müüsid neis kataloogides pakutavat kaupa. Viimased said nende poolt või nende kaudu („kolmandate isikute poolt sooritatud ost”) tehtud müügitehingutelt komisjonitasu. Seda tasu, mis võis olla sularahas, maksti vastavalt müügiagendi poolt varem tehtud ostudele või kõrgendatud määras vastavalt tulevastele ostudele.
- 10 Ajavahemikus 1973. aastast kuni 2004. aasta oktoobrini käsitati kolmandate isikute poolt sooritatud ostudelt makstud komisjonitasu ekslikult tasuna müügiagendi poolt Littlewoodsile osutatud teenuste eest. Seda oleks nii liidu kui ka siseriiklike õigusnormide alusel pidanud käsitama varasemate ostude, kui tasu maksti sularahas või vastavalt varasematele ostudele, või tulevaste ostude, kui tasu arvestati kõrgendatud määras tulevastelt ostudelt, eest makstud tasu vähendusena. Seega maksis Littlewoods teatud tarnetelt enam käibemaksu, kuna tema poolt tarnitud kaupadelt tasumisele kuuluvat maksu arvestati ekslikult suuremas summas, kui see tegelikult oli.
- 11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab niisiis, et enamakstud summad ei kuulunud tasumisele direktiivi 67/228 kohaselt seoses enne 1978. aastat toimunud tegevusega ega direktiivi 77/388 kohaselt seoses alates nimetatud aastast toimunud tegevusega.

- 12 Littlewoods esitas Commissionersile enamakstud käibemaksu tagastamise taotlused. Alates 2004. aasta oktoobrist on Commissioners Littlewoodsile tagastanud käibemaksu ligikaudu 204 774 763 Suurbritannia naelsterlingi ulatuses. Põhisummad on tagastatud VATA 1994 § 80 alusel.
- 13 Tagasimakstud summadel tasuti ka VATA 1994 § 78 alusel lihtintressi summas 268 159 135 Suurbritannia naelsterlingit.
- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohtus menetluses olevates kaebustes nõuab Littlewoods muid summasid, mille kogusumma ulatub ligikaudu 1 miljardi Suurbritannia naelsterlingini. Littlewoods väidab, et see summa vastab kasule, mida Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik sai enamtasutud käibemaksu põhisumma kasutamisest. Littlewoods väidab, et need summad arvutati lihtintressimäära alusel, mida kohaldati Ühendkuningriigi valitsusele vaidlusaluses ajavahemikus antud laenudele. Selle summa puhul on arvesse võetud juba tasutud lihtintressi.
- 15 Põhikohtuasjades tugineb Littlewoods kahele siseriiklikust õigusest tulenevale õiguskaitsevahendile, milleks on õigusvastaselt sissenõutud maksu tagastamise nõue, mida üldiselt nimetatakse „Woolwichi nõudeks” („Woolwich claim”), ja õigusnormi rikkumise tõttu tasutud summade tagastamise nõue („mistake-based claim”).
- 16 Selles küsimuses rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Woolwichi nõudele kohaldatav aegumistähtaeg on kuus aastat alates enamakstud maksu tasumisest, samas kui õigusnormi rikkumisel põhinevate tagastusnõuete aegumistähtaeg on kuus aastat alates kuupäevast, mil asjaomane isik rikkumise avastas või mil ta võis mõistliku hoolega korral selle avastada.
- 17 See kohus leiab, et need siseriiklikus õiguses ette nähtud aegumistähtajad on kooskõlas liidu õiguse nõuetega.
- 18 Põhikohtuasjas on selged järgmised asjaolud:
- ajavahemikus 1973 kuni 2004. aasta oktoober sai Commissioners vaidlusalust käibemaksu vastuolus liidu õiguse ja siseriikliku õigusega;
 - Littlewoodsil on õigus saada enamakstud käibemaks tagasi vastavalt liidu õigusele ja siseriiklikule õigusele, kuna vastavad summad tasuti Commissionersile;
 - Littlewoodsile maksti siseriiklike õigusnormide alusel ka lihtintressi, mis arvutati nende siseriiklike õigusnormide alusel, ja
 - liikmesriigi vastu liidu õiguse rikkumisest tuleneva riigivastutuse nõude esitamise tingimused ei ole täidetud.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates ei ole kumbki õiguskaitsevahenditest, millele Littlewoods tugineb, käesolevas asjas kohaldatav. See kohus leiab, et enamakstud käibemaksu saab tagasi nõuda üksnes VATA 1994 § 80 alusel ja et Littlewoods saab intressi nõuda ainult selle seaduse § 78 alusel. Järelikult, kui lähtuda üksnes siseriiklikest õigusnormidest, tuleb Littlewoodsile esitatud nõuded nimetatud §-de 78 ja 80 alusel rahuldamata jätta.
- 20 Nimetatud kohus siiski kahtleb, kas selline lahendus on kooskõlas liidu õigusega.

21 Neil asjaoludel otsustas High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas juhul, kui maksukohustuslane on maksnud rohkem käibemaksu, mille liikmesriik nõudis sisse [liidu] käibemaksualastes õigusnormides sätestatud nõudeid rikkudes, on liikmesriigi poolt antav õiguskaitsevahend kooskõlas [liidu] õigusega, kui see õiguskaitsevahend tagab enamakstud põhisummade tagastamise ja nendelt summadel lihtintressi maksmise selliste siseriiklike õigusnormide alusel nagu [VATA] 1994 § 78?
2. Juhul kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas [liidu] õiguse kohaselt peab liikmesriigi poolt antav õiguskaitsevahend hõlmama enamakstud põhisummade tagastamist ja lihtintressi maksmist liikmesriigi käsutuses olnud enamakstud summade kasutusväärtuse ulatuses ja/või selles ulatuses, milles maksukohustuslasel ei olnud võimalik selle raha väärtust kasutada?
3. Kui vastus nii esimesele kui ka teisele küsimusele on eitav, siis mida peab liikmesriigi poolt antav õiguskaitsevahend liidu õiguse kohaselt lisaks enamakstud põhisumma tagastamisele hõlmama osas, mis puudutab enamakstud summa ja/või intressi kasutusväärtust?
4. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas [liidu] õigusest tulenev tõhususe põhimõte nõuab, et liikmesriik jätab kohaldamata siseriiklikes õigusnormides (nagu VATA 1994 §-des 78 ja 80) kehtestatud piirangud kõigile siseriiklikele nõuetele või õiguskaitsevahenditele, mida maksukohustuslane võiks kasutada selleks, et tugineda liidu õigusest tulenevale õigusele, mille olemasolu on Euroopa Kohus kinnitanud kolmele eelmisele küsimusele antud vastuses, või piisab sellest, kui siseriiklik kohus jätab nimetatud piirangud kohaldamata üksnes ühe sellise siseriikliku nõude või õiguskaitsevahendi osas?
5. Millistest muudest põhimõtetest tuleb siseriiklikul kohtul lähtuda selle [liidu] õiguskorrast tuleneva õiguse rakendamisel, et see oleks kooskõlas [liidu] õiguse tõhususe põhimõttega?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 22 Nende küsimustega, mida tuleb vaadelda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas sellises olukorras nagu see, mis on arutusel põhikohtuasjades, kus liidu õiguse rikkumise tõttu on enamakstud käibemaks asjaomasele maksukohustuslasele tagastatud, on liidu õigusega kooskõlas see, kui siseriiklikud õigusnormid näevad ette sellelt summalt „lihtintressi” tasumise või nõuab liidu õigus, et siseriiklikus õiguses tuleb ette näha „lihtintress” enamakstud summade kasutusväärtuse ulatuses ja/või selles ulatuses, milles maksukohustuslasel ei olnud võimalik selle raha väärtust kasutada, või muu hüvitamise korra alusel, mida sellisel juhul palutakse Euroopa Kohtul täpsustada. Juhul kui tuvastatakse, et kohaldatav siseriiklik õigusnorm ei ole liidu õigusega kooskõlas, siis soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, millised järeldused tuleb sellisel juhul siseriiklikul kohtul sellest teha.
- 23 Selles küsimuses tuleb kõigepealt märkida, et – nagu nähtub ka eelotsusetaotlusest – põhikohtuasjas ei esitanud Littlewoods mitte Ühendkuningriigi poolt liidu õiguse rikkumisel põhinenud kahju hüvitamise hagi, vaid nõude saada tagasi käibemaks, mis on tasutud liidu õigust rikkudes.
- 24 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleneb õigus saada tagasi maksu, mille liikmesriik on sisse nõudnud liidu õigusnorme rikkudes, liidu õigusega õigussubjektidele antud õigustest ja täiendab neid õigusi, nii nagu neid tõlgendab Euroopa Kohus (vt eelkõige 9. novembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 199/82: San Giorgio, EKL 1983, lk 3595, punkt 12, ja 8. märtsi 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-397/98 ja C-410/98: Metallgesellschaft jt, EKL 2001, lk I-1727, punkt 84). Liikmesriik on seega põhimõtteliselt kohustatud tagasi maksma maksu, mis on sisse nõutud liidu õigust rikkudes (14. jaanuari 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-192/95-C-218/95: Comateb jt, EKL 1997,

lk I-165, punkt 20; eespool viidatud kohtuotsus Metallgesellschaft jt, punkt 84; 2. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-147/01: Weber's Wine World jt, EKL 2003, lk I-11365, punkt 93, ja 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-446/04: Test Claimants in the FII Group Litigation, EKL 2006, lk I-11753, punkt 202).

- 25 Lisaks tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on sedastanud, et kui liikmesriik on makse sisse nõudnud liidu õigust rikkudes, on õigussubjektidel õigus tagasi nõuda mitte ainult alusetult sissenõutud maks, vaid ka summad, mis on sellele riigile makstud või tema poolt kinni peetud otseses seoses nimetatud maksuga. See hõlmab kahju, mis on tekkinud seoses võimatusega kasutada raha maksu enneaegse sissenõudmise tõttu (vt eespool viidatud kohtuotsused Metallgesellschaf jt, punktid 87–89, ja Test Claimants in the FII Group Litigation punkt 205).
- 26 Sellest kohtupraktikast nähtub, et põhimõte, mille kohaselt on liikmesriigid kohustatud tagastama liidu õiguse rikkumise tulemusel saadud maksu summad koos intressiga, tuleneb sellest õigusest.
- 27 Liidu õigusnormide puudumisel on iga liikmesriigi õiguskorra ülesanne ette näha tingimused, mille kohaselt intresse tasuda tuleb, sealhulgas tingimused intressimäära ja nende arvutamise korra (lihtintress või liitintress) kohta. Need tingimused peavad olema kooskõlas võrdsuse ja tõhususe põhimõtetega, st need ei või olla ebasoodsamad siseriikliku õiguse sätetel põhinevatest sarnaseid intresse käsitlevatest tingimustest ega olema kehtestatud viisil, mis muudaks liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamise praktiliselt võimatuks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus San Giorgio, punkt 12; eespool viidatud 2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Weber's Wine World jt, punkt 103, ja 6. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-291/03: MyTravel, EKL I-8477, punkt 17).
- 28 Seega keelab tõhususe põhimõte väljakujunenud kohtupraktika kohaselt liikmesriikidel muuta liidu õiguskorra alusel antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (vt 7. jaanuari 2004. aasta otsus kohtuasjas C-201/02: Wells, EKL 2004, lk I-723, punkt 67, ja 19. septembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-392/04 ja C-422/04: i-21 Germany ja Arcor, EKL 2006, lk I-8559, punkt 57).
- 29 Käesolevas asjas tuleb märkida, et selle põhimõtte kohaselt ei tohi siseriiklikud eeskirjad, mis käsitlevad eeskätt võimaliku tasumisele kuuluva intressi arvutamist, võtta maksukohustuslaselt võimalust saada alusetult tasutud käibemaksu tulemusel kaotatud summade eest piisavat hüvitist.
- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tuleb kõiki põhikohtuasja asjaolusid arvesse võttes kindlaks teha, kas põhikohtuasjas on tegemist sellise olukorraga. Selles küsimuses tuleb märkida, et eelotsusetaotluse kohaselt tasus Commissioners VATA 1994 § 78 sätete alusel Littlewoodsile liidu õigusega vastuolus saadud käibemaksult intressi. Nende sätete alusel tasuti Littlewoodsile lihtintressi summas 268 159 135 Suurbritannia naelsterlingit, mis vastab ligikaudu 30 aasta eest tasumisele kuulunud intressidele ja mille summa ületab 23% ulatuses põhisumma, milleks on 204 774 763 Suurbritannia naelsterlingit.
- 31 Mis puudutab selle kindlakstegemist, kas põhikohtuasjas on järgitud vastavuspõhimõtet, siis tuleb meenutada, et selle põhimõtte järgimine eeldab, et asjaomane siseriiklik õigusnorm oleks ühtemoodi kohaldatav nii liidu õiguse rikkumisest tulenevate hagide puhul kui ka siseriikliku õiguse eiramisest tulenevate hagide puhul, kui neil hagidel on sarnane ese ja alus. Siiski ei tule tõhususe põhimõttest aru saada nii, et see kohustab liikmesriiki laiendama soodsamat siseriiklikku õigusnormi kõikidele teatud õigusvaldkonnas esitatud nõuetele. Vastavuspõhimõttest kinnipidamise tagamisel tuleb siseriiklikul kohtul, kellele ainsana on vahetult teada siseriiklikul õigusel põhinevate hagide suhtes kohaldatavad menetlusnormid, hinnata nii seda, kas menetlusnormid, mis tagavad siseriiklikus õiguses isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse, on kooskõlas nimetatud põhimõttega, kui ka väidetavalt sarnaste siseriiklikul õigusel põhinevate hagide eset ja olulisi tunnuseid. Selleks peab

siseriiklik kohus hindama asjaomaste nõuete sarnasust, võttes arvesse nende eset, alust ja olulisi tunnuseid (vt selle kohta 29. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-63/08: Pontin, EKL 2009, lk I-10467, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul ei ole VATA 1994 § 78 kohaldamise tõttu võimalik tugineda kahele *common law's* ette nähtud nõudele, milleks on Woolwichi nõue ja õigusnormi rikkumise tõttu tasutud summade tagastamise nõue. Sisuliselt soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas juhul, kui tuvastatakse VATA 1994 §-de 78 ja 80 vastuolu liidu õigusega ja Woolwichi nõude osas jäetakse kohaldamata neis normides sisalduv piirang, oleks intressi kohaldamine põhikohtuasjas liidu õigusega kooskõlas või tuleks sellise kooskõla saavutamiseks jätta see piirang kohaldamata kõigile *common law* nõuetele või õiguskaitsevahenditele.
- 33 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kui siseriiklik õigusnorm on vastuolus vahetult kohaldatava liidu õigusega, peab siseriiklik kohus jätma sellise normi kohaldamata, kusjuures nimetatud kohustus ei piira pädevate siseriiklike kohtute õigust kohaldada siseriikliku õiguskorra mitme menetluse hulgas selliseid, mis sobivad isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste tagamiseks (vt selles küsimuses eelkõige 27. oktoobri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-337/91: van Gemert-Derks, EKL 1993, lk I-5435, punkt 33; 22. oktoobri 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-10/97-C-22/97: IN. CO. GE. 90 jt, EKL 1998, lk I-6307, punkt 21, ja 19. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-314/08: Filipiak, EKL 2009, lk I-11049, punkt 83).
- 34 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimustele vastata, et liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et maksukohustuslasel, kes on tasunud rohkem käibemaksu, mille liikmesriik nõudis sisse liidu õiguse käibemaksualaseid õigusnorme rikkudes, on õigus tagasi saada selliselt sissenõutud käibemaks ja saada sellelt käibemaksusummalt intressi. Liikmesriigi kohtul tuleb tõhususe põhimõttest ja vastavuspõhimõttest lähtudes teha kindlaks, kas tagastatavalt põhisummalt tuleb intress arvestada lihtintressina või liitintressina või muud liiki intressina.

Kohtukulud

- 35 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et maksukohustuslasel, kes on tasunud rohkem käibemaksu, mille liikmesriik nõudis sisse liidu õiguse käibemaksualaseid õigusnorme rikkudes, on õigus tagasi saada selliselt sissenõutud käibemaks ja saada sellelt käibemaksusummalt intressi. Liikmesriigi kohtul tuleb tõhususe põhimõttest ja vastavuspõhimõttest lähtudes teha kindlaks, kas tagastatavalt põhisummalt tuleb intress arvestada lihtintressina või liitintressina või muud liiki intressina.

Allkirjad